

INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA

ALEKSANDRA DUBAK

programska direktorica

MEHDINA KAŠIĆ ŠUTKOVIĆ

koordinatorka programa

Godinu za nama Inicijativa mladih za ljudska prava ispraća uz brojne uspješno završene aktivnosti, baveći se različitim temama od interesa za građane, a posebno mlade ljude u Crnoj Gori. Od posebnog interesa bila je zaštita prava manjinskih naroda, promocija multikulturalizma, te regionalno upoznavanje mladih ljudi i njihova razmjena iskustava i znanja. Problemi ranjivih grupa, konkretno onih koji su pritvorena ili zatvorena lica, su takođe obrađivani kroz naše projekte, gdje smo se takođe fokusirali i na obuku osoblja zatvorskog sistema u svrhu njihove povećane senzitivnosti prema ovim grupama.

Tradicionalno smo reagovali na sve slučajeve kršenja ljudskih prava, a posebno smo podsjećali javnost na slučajeve ratnih zločina i značaja suočavanja s prošlošću.

Podstaknuti bogatim iskustvom iz ove godine, narednu dočekujemo spremni i sigurni da ćemo uspješno odgovoriti na sve izazove koji nas očekuju.

U narednim stranicama predstavljamo aktivnosti kojima smo se bavili tokom 2022. godine.

Projektom „Unapređenje položaja LGBTIQ populacije u okviru zatvorskog sistema Crne Gore“ smo pristupom na dva nivoa, radili na unapređenju kapaciteta i znanja službenika i stručnog osoblja u okviru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, kao i na upoznavanju samih LGBTIQ osoba, potencijalnih i trenutnih korisnika UIKS-a o svojim pravima i mogućnostima. Tako su održane četiri tematske obuke zaposlenih u UIKS-u kroz koje su unaprijedili svoja znanja i kapacitete u oblasti prava LGBTIQ osoba koje borave u UIKS-u. Na taj način je unaprijeđen i rad cjelokupnog sistema za izvršenje krivičnih sankcija.

Završna konferencija projekta „Unapređenje položaja LGBTIQ populacije u okviru zatvorskog sistema Crne Gore“

Na osnovu tematskih obuka, napravljen je stručni priručnik koji sadrži iskustva partnerske organizacije na datu temu, kao i stručne preporuke za izmjene i dopune relevantnog zakonodavstva i pravilnika koji rukovodi rad UIKS-a u domenu ljudskih prava LGBTIQ osoba. Održan je okrugli sto pod nazivom “LGBTIQ zajednica kroz prizmu zatvorskog sistema – prepreke, izazovi i iskustva” na kojem su predstavljeni rezultati projekta. Projekat je podržalo Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava.

Konferencija: Predstavljanje izvještaja o monitoringu primjene međunarodnih standarda u oblasti manjinskih prava u Crnoj Gori

U okviru projekta „Monitoring primjene međunarodnih standarda u oblasti manjinskih prava u Crnoj Gori“, koji je realizovan uz podršku Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, imali smo za cilj da utičemo na poboljšanje kvaliteta primjene međunarodnih standarda u oblasti zaštite manjina. Ovaj cilj smo ostvarili kroz monitoring rada nacionalnih i lokalnih institucija, implementacije starteškog i zakonskog okvira, te utvrđivanja efekata njihove primjene i stepena zadovoljstva predstavnika manjinskih zajednica. Tako smo izradili monitoring izvještaj o stepenu primjene međunarodnih standarda u oblasti manjinskih prava u Crnoj Gori.

Uz to, unaprijeđen je javni dijalog i saradnja javnih, civilnih i medijskih institucija o poboljšanju poštovanja manjinskih prava u Crnoj Gori i podignut stepen informisanosti crnogorskih građana o manjinskim pravima, međunarodnim standardima i zakonskim mehanizmima za njihovu zaštitu.

Intenzivno smo tokom ove godine radili sa mladima, kao i ženama koje borave u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija Crne Gore (UIKS), te doprinijeli povećanju njihovog kapaciteta kroz pružanje podrške u edukaciji i zapošljavanju. To nam je omogućeno kroz implementaciju projekta **“Reintegracija kroz edukaciju”**, a uz podršku NVO Prima, odnosno, Evropske unije. Ukupno je održano 100 časova licencirane obuke za 20 štićenika UIKS-a, te okrugli sto na kojem su predstavljeni rezultati projekta. Završna aktivnost ovog projekta jeste konferencija koja će okupiti relevantne sagovornike, pod nazivom **“Reintegracija kroz edukaciju”**, u cilju predstavljanja rezultata projekta i davanja preporuka za unapređenje položaja mladih koji se ne edukuju, nijesu zaposleni, niti su prijavljeni na Biro rada. Konferencija će okupiti predstavnike UIKS-a, Privredne komore, Zavoda za zapošljavanje, Centra za stručno osposobljavanje, predstavnike medija i civilnog sektora koji se bave ovom i sličnim temama.

Potpisivanje memoranduma sa direktorom UIKS-a za potrebe implementiranja projekta “Reintegracija kroz edukaciju”

Okrugli sto “Edukacijom do reintegracije”

Kroz projekat „Jačanje mladih – jačanje medijskih sloboda” radili smo na unapređenju kapaciteta mladih novinara i svijesti mladih o medijskom profesionalizmu, istraživačkom novinarstvu i medijskim slobodama, sa fokusom na manje razvijene lokalne zajednice i studente. Ovim smo doprinijeli izgradnji kapaciteta mladih i/ili budućih novinara i društvenih aktera za razumjevanje značaja nezavisnog izvještavanja medija i medijske profesije. Nakon obavljene obuke za mlade novinare i studente iz Bijelog Polja, Tuzi, Ulcinja, Herceg Novog i Berana, napisali su pet istraživačkih priča koje su pretočene u objavljenu publikaciju. Razgovarali smo i sa lokalnim medijima o stanju njihovih medijskih kuća i izazovima, ali i istražili percepciju građana o radu lokalnih medija u njihovom gradu.

Dodjela sertifikata učesnicima treninga za mlade novinare i studente novinarstva na lokalnom nivou

Dvodnevni seminar sa srednjoškolcima

Predstavljanje publikacije „Upoznaj komšiju – kultura nacionalnih zajednica u Crnoj Gori“

Seminarom za srednjoškolce iz Podgorice, Tivta, Ulcinja, Tuzi, Pljevalja i Bijelog Polja, kao i njihovih profesora započeli smo projekat „**Upoznaj komšiju**“ uz podršku Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Na seminaru su održana predavanja na temu multikulturalnosti u Crnoj Gori, poštovanju drugih kultura, kulturi dijaloga, a svi učesnici su bili pripadnici različitih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori. Na kraju dvodnevnog seminara, održana je i radionica u okviru koje su učesnici u grupama predstavili kulturu svake nacionalnosti. Izrađena je publikacija „Upoznaj komšiju - Kultura nacionalnih zajednica u Crnoj Gori“ u okviru koje su predstavljene kulture nacionalnih zajednica u Crnoj Gori. Za publikaciju su pisali 10 različitih autora koji pripadaju različitim nacionalnim zajednicama.

Kroz projekat „Interkulturalni dijalog za zajedničku priču o prošlosti i pomirenje” upoznali smo mlade kako iz Crne Gore, tako i regiona sa ratnim dešavanjima devedesetih u regionu, a sve u cilju doprinosa boljim međuljudskim odnosima i podizanju svijesti kod mladih kada su u pitanju ratni zločini. Projekat smo realizovali u saradnji sa partnerima YIHR Srbija i YIHR Bosna i Hercegovina, a uz podršku Fonda za Zapadni Balkan. Takođe je održana i regionalna obuka za 15 mladih novinara, te seminar sa predavanjima za 15 mladih ljudi iz Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine, koji su u toku seminara obišli sve tri države uključene u ovu aktivnost.

**Poziv za online konferenciju
„Interkulturalni dijalog za zajedničku priču
o prošlosti i pomirenje“**

Konferencija će se održati 10. novembra sa početkom u 11h.

Mehđina Kašić Sutković
Programska koordinatorica
YIHR BiH
Temat: Ratni zločini u Crnoj Gori
završeno tokom devedesetih godina

Fuad Avđagić
Programski koordinator
YIHR BiH
Temat: Opsada Srebrenice

Marko Milosavljević
Programski koordinator
YIHR Srb
Temat: Veličanstvenost i bijeđenje ratnih
zločinaca u javnom prostoru Srbije,
Crne Gore i Bosne i Hercegovine.

The Project is funded
by the European Union

WBF
Western Balkan
Fund

YIHR
Youth Initiative
for Human Rights

Online konferencija „Interkulturalni dijalog za zajedničku priču o prošlosti i pomirenju“

Program razmjene u okviru projekta „Interkulturalni dijalog za zajedničku priču o prošlosti i pomirenju“

U saradnji sa Impact Centre - Albania i Media Promo Info – Bosnia and Herzegovina, učestvovali smo u realizaciji projekta “**Zdravo komšija: Poznavanje regiona kroz praksu i razmjenu**“, uz podršku Fonda za Zapadni Balkan. Saradnju je obilježilo dvonedeljno stažiranje za 12 mladih ljudi iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Albanije, te su posjete organizovane u Podgorici, Zenici i Tirani. Stažisti na razmjeni imali su priliku da se upoznaju sa načinom rada i aktivnostima kojima se bave druge organizacije, te da steknu značajno i korisno iskustvo i vještine koje mogu iskoristiti u svom profesionalnom radu.

Razmjena stažista: Tirana

Razmjena stažista: Tuzla

Razmjena stažista: Podgorica

Podgorički samit mladih (PGYS) je regionalni skup mladih ljudi i eksperata koji ima za cilj da ispita izazove koji se postavljaju pred EU put zemalja u regionu, zdravlje demokratije i lekcije naučene iz prošlosti, uz preispitivanje dominantnih praksi za izgradnju pravednih i inkluzivnih društava. Ideja iza PGYS-a je da se unaprijedi međugeneracijski dijalog okupljanjem mladih i akademske zajednice, političara, praktičara, umetnika i predstavnika civilnog društva, omogućavajući prostor u kome će se unaprediti znanje i ponuditi rešenja za stare i nove probleme.

Ove godine Samit je održan u Podgorici, u organizaciji mreža Inicijativa mladih za ljudska prava. Događaj su u Muzičkom centru otvorili Oana Kristina Popa, šefica Delegacije EU u Crnoj Gori i Dritan Abazović, premijer Crne Gore.

Kroz mnoga predavanja, panel diskusije i radionice, mladi ljudi iz cijelog regiona obrađivali su različite teme usmjerene na jačanje njihovih kapaciteta, te pomirenje i bolje razumijevanje.

